

บทความการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

รุ่งนภา วิเศษแก้ว

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา 400 คน ด้วยแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ยกเว้น ด้านการร่วมปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านประชาชน ด้านผู้นำ และ ด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ ตามลำดับ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั่วไป กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการร่วมรับรู้ มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับ เพศ อายุ และรายได้ต่อเดือน ด้านการร่วมปฏิบัติการ มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับ เพศ สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์ร่วมกันกับ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองประเทศจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นการปกครองระบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา

(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2540 : 1) และเป็นเวลากว่า 65 ปีแล้วที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์สำคัญที่ชัดเจนสามารถใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศและเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นซึ่งต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยมีการยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหลายครั้ง เพื่อให้มีความเหมาะสมแห่งกาลเวลาและสภาวะการณ์ของบ้านเมือง สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้วางหลักเกณฑ์ที่แสดงเจตนารมณ์ที่มุ่งหวังให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจด้านการปกครองไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้จากการที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2540 : 6) ซึ่งกำหนดว่า “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและการตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” และมาตรา 76 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2540 : 4) มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองซึ่งกำหนดว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 12 (12) (กรมการปกครอง. 2543 : 30-31) กำหนดว่าให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจเสนอแนะ และจัดระบบตรวจสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

นอกจากนั้น รัฐบาลยังมีนโยบายสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการด้านสาธารณะของรัฐ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของรัฐ เป็นต้นว่าการแก้ไขระเบียบการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2547ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนมาก ที่มท. 0810.2/ว57 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2545 (กรมส่งเสริมการปกครอง. 2545 : คำสั่ง) เรื่องกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2547 ข้อ 1.3 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ตั้งแต่การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทบทวนวิสัยทัศน์หรือแผนพัฒนา 5 ปี การสอบถามปัญหาความต้องการจากประชาชน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นหลักการพัฒนา การกำหนดแนวทางการพัฒนา การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนภายหลังจัดร่างแผนพัฒนาประจำปีแล้วเสร็จ รวมทั้งการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาสะท้อนและตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างตรงจุด

จากการปรับปรุงแก้ไขระเบียบปฏิบัติข้างต้น จึงพิจารณาได้ว่าประชาชนหรือตัวแทนประชาชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้และเข้าใจบทบาทของตนโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการด้านสาธารณะร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการให้ข้อมูลด้านปัญหาความเดือดร้อน

และความต้องการของชุมชน ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐบาลและความต้องการของประชาชน แต่ในทางตรงกันข้ามหากประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อาจเกิดการทุจริตได้ง่ายซึ่งจะส่งผลเสียต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และในการสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนร่วมกันอย่างเป็นกระบวนการ

ความมุ่งมั่นให้มีการพัฒนาการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง และขยายบทบาทหน้าที่การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาแบ่งออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน (องค์การบริหารส่วนจังหวัด. 2546: 3) คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคมนาคม สาธารณูปโภคและสาธารณูปการยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหาร ปกครองและการให้บริการประชาชน และยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาที่ว่า “โคราช เมืองหลวงแห่งภาคอีสาน” พันธกิจ ที่ว่า 1. บูรณาการ พัฒนาเมือง ชุมชนและชบทให้บรรลุตามเกณฑ์เมืองนำอยู่ขององค์การอนามัยโลก 2. ขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมคุณภาพ สังคมที่เอื้ออาทรและสังคมमानฉันท 3. สนับสนุนการผลักดันให้เกิดโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงในภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน 4. สนับสนุนและส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนเพื่อระบบเศรษฐกิจสีเขียว 5. สร้างกระบวนการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อเพิ่มผลิตภาพอย่างมีประสิทธิภาพ 6. เสริมสร้างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ การศึกษา และวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน 7. บูรณาการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพที่ยั่งยืน 8. ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานภาครัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล และด้วยเป้าหมายดังนี้ 1. พัฒนาจังหวัดนครราชสีมาเป็นเมืองหลักรองรับความเจริญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อมุ่งสู่เมืองที่น่าอยู่ 2. พัฒนาสังคมอย่างทั่วถึงและยั่งยืน 3. พัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง พลังงานสะอาด และศูนย์กระจายสินค้ารองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 4. พัฒนาสินค้าเกษตรสีเขียวและอาหารปลอดภัยมุ่งสู่ครัวโลก 5. เสริมสร้างอุตสาหกรรมสะอาดและการท่องเที่ยวสีเขียวที่ผ่านมากการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีการพยายามเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วม แต่ประชาชนยังคงให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในจำนวนน้อยอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันดำรงราชานุภาพ(สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2540 : 55) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการดำเนินการพัฒนาโดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งประชาชนยังขาดความสนใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านพัฒนาท้องถิ่นกับองค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ซึ่งหากสภาพการณ์ในอนาคตยังคงดำเนินไปในลักษณะเช่นนี้ก็เป็นที่แน่นอนว่าการดำเนินงานพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาที่ไม่ตรงจุดและจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นขาดความสมดุล คือโครงสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจอาจจะดีแต่โครงสร้างการพัฒนาทางสังคมมีปัญหาและจะนำไปสู่การพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ว่ามีประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ในระดับใด มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ และมีปัญหาใดบ้างเกิดขึ้นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประชาชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนสำมะโนครัวประชากรในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีประชากรทั้งสิ้น 2,801,755 คน เป็นชาย 1,382,610 คน เป็น หญิง 1,419,145 คน คิดเป็นร้อยละ 49.35 เป็นหญิงร้อยละ 50.65 ของประชากรทั้งหมด อำเภอที่มี ประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา รองลงมาคือ อำเภอปากช่อง อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอบ้านเหลื่อม (ข้อมูล [ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกรายอายุ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557](#)) จำนวน 32 อำเภอ 71 เทศบาล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างมาจำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี และอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้วิธีการคำนวณจากสูตร Taro Yamane (ยูทส โถยวรณ์. 2546: 105)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและรอรับแบบสอบถามคืนหลังจากการกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตาม ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ ด้านติดตามและประเมินผล โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.80 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านประชาชน ด้านผู้นำ และด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และสถิติทดสอบไคสแควร์ (The Chi – Square Test)

5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชาชน ด้านผู้นำ และด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ตอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนก ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกด้านประชาชน ด้านผู้นำ และด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 36 - 45 ปี อายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป และอายุน้อยกว่า 25 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส รองลงมาสถานภาพโสด สถานภาพหย่าร้าง/แยกกันอยู่ และสถานภาพหม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมาระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีอาชีพเกษตรกร รองลงมา อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ เฉลี่ย มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท รองลงมา รายได้ 5,001 - 10,000 บาท รายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท รายได้ สูงกว่า 20,000 บาท และรายได้ 15,001 - 20,000 บาท ระยะเวลาที่อาศัยมากกว่า 16 ปี รองลงมา ระยะเวลาที่อาศัย 11-15 ปี ระยะเวลาที่อาศัย 6-10 ปี และระยะเวลาที่อาศัยน้อยกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการติดตามและประเมินผล

โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.89$, S.D.= 1.54) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการร่วมรับรู้ ($\bar{X}=3.03$, S.D.=.74) รองลงมา คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=2.70$, S.D.=.80) ยกเว้น ด้านการร่วมปฏิบัติการ ($\bar{X}=3.47$, S.D.=.89) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ($\bar{X}=2.36$, S.D.=.86) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

จำแนกด้านการร่วมรับรู้ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.03$, S.D.= 0.76) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการป้องกันโรค การปรับปรุงสุขาภิบาลอาหาร ($\bar{X}=3.26$, S.D.=.84) รองลงมา คือ มีส่วนในการบำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ ($\bar{X}=3.22$, S.D.=.86) มีส่วนร่วมการให้บริการด้านสาธารณสุข ($\bar{X}=3.20$, S.D.=.82) มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.98$, S.D.=.92) มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริม อาชีพและเพิ่มรายได้ ($\bar{X}=2.96$, S.D.=.94) มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงถนน ทางเท้าทางระบายน้ำ และ สะพานของเทศบาล ($\bar{X}=2.94$, S.D.=.90) มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X}=2.94$, S.D.=.83) มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด ($\bar{X}=2.93$, S.D.=.85) ($\bar{X}=3.26$, S.D.=.84) มีส่วนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ และสืบสานประเพณี ($\bar{X}=2.91$, S.D.=.90) ตามลำดับ ยกเว้น มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน ($\bar{X}=3.92$, S.D.=.75) และมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนด้านคมนาคม สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ($\bar{X}=3.41$, S.D.=.88) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จำแนกด้านการร่วมคิดตัดสินใจ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.36$, S.D.= .86) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=2.50$, S.D.=.93) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ($\bar{X}=2.40$, S.D.=.92) มีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อตัดสินใจแก้ไขปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=2.39$, S.D.=.85) มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น/วางแผนใน การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ($\bar{X}=2.37$, S.D.=.87) ($\bar{X}=2.96$, S.D.=.94) มีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ($\bar{X}=2.35$, S.D.=.84) มีส่วนร่วมตัดสินใจอนุมัติโครงการ /กิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=2.24$, S.D.=.81) ตามลำดับ ยกเว้น มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=2.69$, S.D.=.82) และมีส่วนร่วมตัดสินใจพัฒนาและแก้ไข ปัญหาต่างๆ ของชุมชน ($\bar{X}=2.43$, S.D.=.83) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จำแนกด้านการร่วมปฏิบัติการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.47$, S.D.= .89) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร่วมเป็นกรรมการรักษาความปลอดภัยในชุมชน (อพปร. /อสม.) ($\bar{X}=3.90$, S.D.= 1.04) รองลงมา คือ ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น แม่น้ำลำคลอง ($\bar{X}=3.88$, S.D.= .63) ร่วมในกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ ทำนุบำรุงศาสนสถานและกิจกรรมทางศาสนา ($\bar{X}=3.71$, S.D.= .95) ร่วมป้องกันการระบาดของโรคติดต่อเช่น โรคไข้เลือดออก โรคพิษสุนัขบ้า ($\bar{X}=3.63$, S.D.= .93) ร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการในชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬา / ดนตรี

ปรับปรุงลานกีฬานันทนาการ ($\bar{x}=3.50$, S.D.= .91) ร่วมสนับสนุนการพัฒนาสถานที่และการให้บริการทางการศึกษาในชุมชน (โรงเรียน/ห้องสมุดประชาชน) ($\bar{x}=3.49$, S.D.= .85) ร่วมสนับสนุนการเป็นเครือข่ายป้องกันการระบาดของยาเสพติดในชุมชน ($\bar{x}=3.46$, S.D.= .86) ร่วมใช้แรงงานในการพัฒนาด้านการคมนาคม เช่น ก่อสร้างถนน ท่อ/รางระบายน้ำ ก่อสร้างและปรับปรุงสะพาน ($\bar{x}=3.45$, S.D.= .91) ร่วมสร้างจิตสำนึกในการเมาไม่ขับ ($\bar{x}=3.41$, S.D.= .88) ตามลำดับ ยกเว้น ร่วมสนับสนุนวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพื่องานส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ($\bar{x}=3.37$, S.D.=.92) ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{x}=3.31$, S.D.=.84) ร่วมสนับสนุนวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ ให้แก่ประชาชน ($\bar{x}=3.12$, S.D.=.89) และ ร่วมสนับสนุนเงินส่วนตัว เพื่อพัฒนาด้านการคมนาคม เช่น ก่อสร้างถนนท่อ/รางระบายน้ำ ก่อสร้างและปรับปรุงสะพาน ($\bar{x}=2.98$, S.D.=.92) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จำแนกด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.70$, S.D.= .80) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาของชุมชน ตามหลักการมาภิบาล(โปร่งใส) ($\bar{x}=3.18$, S.D.=.90) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อมูลข้อบกพร่องในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา ของชุมชน ($\bar{x}=3.16$, S.D.=.88) ยกเว้น มีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาของชุมชนจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ($\bar{x}=2.36$, S.D.=1.05) และมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ /กิจกรรมในการพัฒนาของชุมชนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี/รายจ่ายเพิ่มเติม ($\bar{x}=2.11$, S.D.=.89) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.29$, S.D.= .78) คือ ด้านประชาชน ($\bar{x}=3.30$, S.D.=.71) รองลงมา คือ ด้านผู้นำ ($\bar{x}=3.29$, S.D.=.83) และ ด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ ($\bar{x}=3.27$, S.D.=.78) ตามลำดับ

จำแนกด้านประชาชน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.30$, S.D.= .71) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความกระตือรือร้นหรือความสนใจในการพัฒนาชุมชน ($\bar{x}=3.38$, S.D.=.88) รองลงมา คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ($\bar{x}=3.37$, S.D.=.95) ได้รับการยอมรับจากชุมชน/เพื่อนบ้าน ($\bar{x}=3.36$, S.D.=.83) ได้รับการบริการ/ผลประโยชน์ทางสังคม เช่น การประปา ไฟฟ้า ถนน ฯลฯ ($\bar{x}=3.30$, S.D.=.85) ได้รับการตอบสนองในการแก้ไขปัญหาทุกครั้งเมื่อเกิดปัญหา ($\bar{x}=3.26$, S.D.=.98) คนในชุมชนมีความรัก และสามัคคี ไม่ขัดแย้งกัน ($\bar{x}=3.25$, S.D.=.89) มีฐานะทางการเงินที่ดีหรือมีรายได้เพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=3.25$, S.D.=.83) ได้รับความรู้ และคำแนะนำในการประกอบอาชีพ ($\bar{x}=3.24$, S.D.=.89) ($\bar{x}=3.38$, S.D.=.88) คนในชุมชนมีความพร้อม /ทักษะ / เวลาในการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ($\bar{x}=3.23$, S.D.=.92) และมีการร่วมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น ใน

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=3.19$, S.D.=.91) ตามลำดับ ยกเว้น มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.86$, S.D.=.86) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จำแนกด้านผู้นำ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= .83) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกชุมชน ($\bar{X}=3.40$, S.D.=.96) รองลงมา คือ มีความเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจให้สมาชิกในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ($\bar{X}=3.37$, S.D.=1.00) ชี้นำให้สมาชิกในชุมชนตระหนักถึงการพัฒนและแก้ไขปัญหาของชุมชน ($\bar{X}=3.36$, S.D.=.89) มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาองค์กร ($\bar{X}=3.33$, S.D.=. 98) มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสมาชิกในชุมชนมีความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.29$, S.D.=.91) นายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศบาลมีวิสัยทัศน์ที่ตีมองการณ์ไกล มีการบริหารงานที่โปร่งใส ($\bar{X}=3.26$, S.D.=.92) ให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.25$, S.D.=1.03) นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลได้มาชักชวน ($\bar{X}=3.24$, S.D.=1.00) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในชุมชน ($\bar{X}=3.23$, S.D.=1.06) นายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศบาลจัดทำแผนโครงการต่างๆ ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนแต่ละชุมชนอย่างยุติธรรม ($\bar{X}=3.21$, S.D.=.90) และ นายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนแต่ละชุมชนได้ ($\bar{X}=3.16$, S.D.=1.01) ตามลำดับ

จำแนกด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$, S.D.= .81) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างเต็มใจ ($\bar{X}=3.34$, S.D.=.94) รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ เข้ามามากับ/ควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมชุมชน ($\bar{X}=3.33$, S.D.=.98) เจ้าหน้าที่ให้ความเป็นกันเองกับประชาชนในการมาติดต่อราชการเป็นอย่างดี ($\bar{X}=3.32$, S.D.=.91) ประชาชนมีความไว้วางใจและเชื่อถือเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}=3.31$, S.D.=. 93) เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจอันดีกับประชาชน ($\bar{X}=3.30$, S.D.=.97) เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของชุมชนได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=3.22$, S.D.=.96) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริต ไม่เห็นแก่พวกพ้อง ($\bar{X}=3.21$, S.D.=.89) เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับประชาชนในชุมชน ($\bar{X}=3.20$, S.D.=.87) และเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแล/ปฏิบัติงานในชุมชนของท่านอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.19$, S.D.=.95) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งในชุมชน ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่างๆ

ด้านการร่วมรับรู้ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ เพศ อายุ และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย

ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ เพศ สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัย

ด้านการร่วมปฏิบัติการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ เพศ สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย

ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ เพศ สถานภาพการสมรสระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในด้านต่างๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ในด้านการร่วมรับรู้ และด้านการร่วมปฏิบัติการและดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชาชน ด้านผู้นำ และด้านข้าราชการและพนักงานของรัฐ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โครงการหรือกิจกรรมในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐเป็นฝ่ายริเริ่ม และตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ขึ้นมา และมอบหมายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบ้าง ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะการสั่งการจากรัฐสู่ประชาชน (top-down approach) ซึ่งมีใช้การมีส่วนร่วมที่เป็นความต้องการของประชาชนจริงๆ ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วม (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. 2545: 56-57) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอภูผา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอภูผา จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชาติ เมืองใจ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนด้านที่อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม

ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาตามลำดับ ดังนั้น ประชาชนจึงไม่มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมในโครงการหรือกิจกรรมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์มากเท่าที่ควร หากพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนเป็น 4 ด้าน ได้ดังนี้

1.1 มีส่วนร่วมด้านการร่วมรับรู้ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากลักษณะของกิจกรรมและโครงการในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ไม่ได้ได้รับความสนใจจากประชาชน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังคิดว่ากิจกรรมเหล่านั้นเป็นเพียงหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ต้องจัดทำให้ประชาชนเท่านั้น ประชาชนไม่มีความจำเป็นจะต้องร่วมดำเนินการก็ได้ ทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และหน่วยงานเองยังขาดการสื่อสารที่ดีกับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการสื่อสารที่ดีจะทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ให้มีความเข้าใจกันและกัน และนำไปถ่ายทอดสู่สมาชิกในชุมชนต่อเพื่อให้เกิดการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการต่างๆ ต่อไป (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. 2545: 57-62) การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ยังขาดความพร้อมที่จะใช้สื่อที่มีอยู่ในมือให้เกิดประโยชน์ เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่น ทำให้ประชาชนขาดการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจากราชการซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนด้านที่อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ตามลำดับ

1.2 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีส่วนร่วมคิดตัดสินใจในระดับน้อย ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีระดับการศึกษาปานกลาง และมีอาชีพค้าขาย อาจทำให้ประชาชนไม่มีความสนใจที่จะติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เท่าที่ควร และประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิธีการในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อีกทั้งหน่วยงานเองก็ไม่ได้เปิดโอกาสหรือไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในการวางแผนเพื่อการพัฒนา ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆ ค่อนข้างน้อย ดังนั้น รัฐต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมพิจารณาตัดสินใจว่าสมควรจะให้มีการกิจกรรมหรือโครงการเพื่อการพัฒนาต่างๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมฟ้า ชันติ (2554) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและด้านการรับฟังความคิดเห็น ตามลำดับ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 2 ลำดับ ซึ่งมีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 27 เทศบาลได้มีการแจ้งผล พิจารณา คัดเลือกโครงการที่บรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ให้แก่ประชาชนทราบ รองลงมาคือ ข้อ 22 เทศบาล มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทา แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อ 23 เทศบาลได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อร่วมตัดสินใจในพิจารณาคัดเลือกโครงการบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น และต่ำสุด ข้อ 26 เทศบาลได้มีการแจ้งผล รายงานการประชุมของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทาแผนพัฒนาท้องถิ่น ในการร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปปัญหาความต้องการของประชาชนจัดลา ดับความสำคัญของปัญหา เพื่อจัดทำ ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นให้แก่ประชาชนทราบ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรชาติ เมืองใจ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน

1.3 การมีส่วนร่วมด้านการร่วมปฏิบัติการหรือดำเนินงานของประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ระดับปานกลาง เนื่องจาก บางกิจกรรมหรือโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ อย่างเช่น กิจกรรมเมาไม่ขับ กิจกรรมรักษาความสะอาดแม่น้ำและบ้านเรือน เป็นกิจกรรมที่สั่งการหรือมอบหมายของภาครัฐที่ประชาชนไม่สามารถหลีกเลี่ยงในการมีส่วนร่วมได้ และกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากประชาชนส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมระดับท้องถิ่นที่คนในท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมได้โดยไม่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญพิเศษเฉพาะด้าน กล่าวคือไม่ยุ่งยากในการเข้ามีส่วนร่วมปฏิบัติงานได้ เช่น กิจกรรมในเทศกาลประเพณีต่างๆ ของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ในด้านการร่วมรับรู้ และด้านการร่วมปฏิบัติการและดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรชาติ เมืองใจ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย เพราะการจะมีส่วนร่วมในด้านนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถค่อนข้างมากเนื่องจากการร่วมติดตาม และประเมินผลจะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก อีกทั้งต้องอาศัยเวลาที่ยาวนาน เพราะการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ต้องใช้เวลา ดังนั้นในการตรวจสอบหรือประเมินผลต้องเข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ในด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และการติดตามผลและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรชาติ เมืองใจ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (2533: 12) ที่พบว่า การที่ชุมชนใดๆ จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่พอเพียงที่จะเอื้ออำนวยให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในชุมชนของตนเอง ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดอยู่มากสำหรับการที่ประชาชนจะเข้ามามีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านการร่วมรับรู้ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศ อายุ ระดับรายได้ และตำแหน่งในชุมชน สำหรับการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดตัดสินใจ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งในชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมด้านการร่วมปฏิบัติการหรือดำเนินงาน พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศ สถานภาพสมรส อาชีพ และตำแหน่งในชุมชน สำหรับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ และตำแหน่งในชุมชน

3. ประชาชน ผู้นำ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงสู่การปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน กล่าวคือ การที่ประชาชนในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มกันทำให้เกิดแนวคิด และวิถีปฏิบัติที่เหมือนกันภายในกลุ่มนั้นๆ ประชาชนจะพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ทางกลุ่มหรือชุมชนลงความเห็นว่าควรกระทำ เนื่องจากประชาชนต้องการรักษาสถานภาพการเป็นสมาชิกหรือเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มหรือชุมชนนั้น เมื่อเกิดการรวมกลุ่ม ผู้นำจึงเกิดขึ้นและเป็นผู้สำคัญอีกทางหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้กลุ่มดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ยิ่งผู้นำกลุ่มสามารถติดต่อขอความร่วมมือจากภาครัฐได้ หรือกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของภาครัฐด้วย จะยิ่งเป็นแรงสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมนั้นๆ ยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชาชน ด้านผู้นำ และด้านข้าราชการและพนักงานของรัฐ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการร่วมรับรู้ ควรมีการส่งเสริมเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ส่งเสริม อาชีพ และเพิ่มรายได้ การก่อสร้างปรับปรุงถนน ทางเท้าทางระบายน้ำ และ สะพานของเทศบาล ส่งเสริมสวัสดิการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ และสืบสานประเพณี หรือกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้น ผ่านช่องทางตามสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย วิทยุกระจายเสียง รถแห่ เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในด้านการรับรู้และการร่วมปฏิบัติการ ให้เพิ่มมากขึ้น

2. ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชน ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ร่วมในการทำประชาคม เพื่อตัดสินใจแก้ไขปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น/วางแผนใน การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา มีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ร่วมตัดสินใจอนุมัติโครงการ /กิจกรรมต่างๆ ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่ดี เพราะเมื่อประชาชนมีการศึกษาก็จะมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการคิดตัดสินใจและการติดตาม ประเมินผลมากขึ้น

3. ด้านการร่วมปฏิบัติการ จัดให้ประชาชนมีส่วนในการร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพื่องานส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ ให้แก่ประชาชน และ ร่วมสนับสนุนเงินส่วนตัว เพื่อพัฒนาด้านการคมนาคม เช่น ก่อสร้างถนนท่อ/รางระบายน้ำ ก่อสร้างและปรับปรุง สะพาน ให้เพียงพอกับความต้องการในแต่ละชุมชน

4. ด้านการติดตามและประเมินผล ควรจัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาของชุมชนจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการ /กิจกรรมในการพัฒนาของชุมชนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี/รายจ่ายเพิ่มเติม ให้มากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ด้านประชาชน ควรมีการกระตุ้นให้เกิดการกระตือรือร้นหรือความสนใจในการพัฒนาชุมชน จัดให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่งเสริมการยอมรับจากชุมชน/เพื่อนบ้าน บริการ/ผลประโยชน์ทางสังคม เช่น การประปา ไฟฟ้า ถนน ฯลฯ ตอบสนองในการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง เมื่อเกิดปัญหา สร้างสัมพันธระหว่งคนในชุมชนให้มีความรัก และสามัคคี ไม่ขัดแย้งกัน สนับสนุนการสร้างฐานะทางการเงินที่ดีหรือมีรายได้เพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีความรู้ และ

คำแนะนำในการประกอบอาชีพ มีความพร้อม /ทักษะ / เวลาในการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้นและสม่ำเสมอ

ด้านผู้นำ ควรสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชี้นำให้สมาชิกในชุมชนตระหนักถึงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาองค์กร มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสมาชิกในชุมชนมีความพึงพอใจ ผู้นำควรมองการณ์ไกล มีการบริหารงานที่โปร่งใส ให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอแก่ประชาชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในชุมชน มีการจัดทำแผนโครงการต่างๆ ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนแต่ละชุมชนอย่างยุติธรรม สนองความต้องการของประชาชนแต่ละชุมชนได้ ผู้นำควรตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยด้านประชาชนให้มากขึ้น เช่น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้แก่ประชาชน การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความรัก และสามัคคี ไม่ขัดแย้งกัน และการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้และคำแนะนำในการประกอบอาชีพ เป็นต้น เนื่องจากจากการผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในทุกๆด้าน

ด้านข้าราชการและพนักงานของภาครัฐ ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างเต็มที่ เข้ามากำกับ/ควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมชุมชน ให้ความเป็นกันเองกับประชาชนในการมาติดต่อราชการเป็นอย่างดี มีความไว้วางใจและเชื่อถือเจ้าหน้าที่ ให้ความรู้ความเข้าใจอันดีกับประชาชน สามารถดำเนินการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของชุมชนได้อย่างถูกต้อง ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริต ไม่เห็นแก่พวกพ้อง มีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับประชาชนในชุมชน สามารถเข้ามาดูแล/ปฏิบัติงานในชุมชนของท่านอย่างสม่ำเสมอ ประชาชนควรเปิดใจ และให้ความใส่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ มากขึ้นเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา นั้นส่งผลประโยชน์แก่ตัวพวกเขาเองโดยตรง

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. ควรให้มีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนเจาะลึกลงไปในยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างๆ กัน และนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้เพื่อพิจารณาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. ควรทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ โดยเปลี่ยนขอบเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา อย่างเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละตำบลในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเหมือนหรือแตกต่างจากผลการวิจัยในครั้งนี้อะไรหรือไม่อย่างไร

3. ควรศึกษาบทบาทของผู้นำกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

4. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนเฉพาะในขั้นตอนการดำเนินการในภารกิจที่จะต้องมีการนำมาพัฒนาในท้องถิ่น เช่น การก่อสร้างสาธารณูปโภค พื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งควรจะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรที่ปกครองดูแลพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการมากกว่าที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาดำเนินการทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ใช้

ผู้ดูแลรักษา ซ่อมแซมเมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย ซึ่งสามารถที่จะวางแผนกำหนดงบประมาณในการดูแลบำรุงรักษาได้ต่อเนื่องตลอดไป โดยไม่ต้องรอกงบประมาณหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

5. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารและดำเนินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และนำมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ ตลอดจนถึงตัวชี้วัดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพิ่มเติมให้กว้างขวางมากขึ้น

7. ควรศึกษาด้วยวิธีเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการนำยุทธศาสตร์ไปทดลองใช้และมีการปรับปรุงแก้ไขขณะดำเนินการวิจัย จนได้ยุทธศาสตร์ที่สามารถใช้งานได้